

దృష్టికి అతీతమైన ప్రయోజనం యీ వస్తువులో లేదనుకొంటుంటే ఏంటో ఊహ్యంగా, వెలితిగా వుంది వస్తువులో.

నేను బి. ఎస్.సి చదివేరోజుల్లో మా తెక్కరలో ఎప్పుడూ చెప్పేవారు జీవితానికి, చదువుకి సంబంధంలేదని. ఎలాంటి మనిషి నయినా - విలువంటే చొడ వాడినయినా, ఎక్కడో ఒకప్పుడు - ఒక మందిమాట తిరిగిందే మార్పుని యీ వస్తుకాలు, ప్రాక్టికల్స్, యీ సైన్సు వివిధంగా కూడా మార్పులేవని అనెవారు.

ఈమాట నిజమేనా ?

గుండెల్లో ఎక్కడో - ఏమూలో నిరాశ, నిర్లిప్తత, చల్లగాలి మెల్లగా తట్టి రేపింది నన్ను. కొన్ని నెలల్లో కాబోయే పోస్టుగ్రాడ్యుయేటుని నేను, ఇప్పిరోజులు - కాదు, కాదు - నాకు జ్ఞానం తెలిసిన యీ వదిలినవస్తువులుగా చదువు తప్ప జీవితానికి యింకే ధ్యేయం, దీక్షలేదని భావించే వారో విలువంటే ఆలోచనలు చేస్తున్నప్పుడుకు లోలోపకే నర్సకున్నాను.

ఇలా బిచ్చు లాలేదు.

నాలో చిరాకు యింకొంకం ఏక్కడా వుంది. చలిగలిచిరుజల్లుగా మారింది. బస్ స్టాండులో కొండెం ఒదిగి నిల్చున్నాను. విదురుగా వెళ్తున్న కారను, చాచి చినుకులను మెత్తగా తునుస్తున్న వైచిత్వం చూస్తూ, ప్రాధ్యుని పాడుచేసిన ప్రాక్టికల్స్ గిగూర్చి ఆలోచిస్తున్నాను.

'అమ్మా.'

జీక్కిరడి ప్రక్కకి చూశాను:

'ఏవీ. ఎస్. ఎల్. సి పరీక్షకి ఫీజు కట్టాలమ్మా! ఏదన్నా నయం చేయండి. దయచేసి ఎంతయినా యివ్వండిమ్మా!'

బదు అడగులు విత్తు, మాననపాడుగులాగు, చొక్కాలో నా ప్రక్కన నిలబడి ప్రపంచంలోని దిగులునంతా కళ్ళల్లో ప్రాగు చేసికొని అడుగుతున్న ఆ కుర్రవాడి మాటలు నాలో విలాపిల్ల స్వందనని కలిగించలేదు. ఎవరయినా సరే - దీనంగా నా ముందు చేయి జాపితే అప్రయత్నంగా వస్తులోకి చేసాని లాల్సే నేను - యారోజు ఆ కుర్రవాడి మాటలు యాంత్రికంగా ఎంటూ నిలబడ్డాను.

'అమ్మా!' ఆ విలువులో దినత్వం - అభ్యర్థన - అనుభయత్వం.

* కాలేజీనుండి విలువటికే వచ్చాను, వాళ్ళ అలవటగా వుంది. ప్రాక్టికల్స్ కుదరక చిల్లాగా కూడగింది. వెళ్ళుదిగా బస్ స్టాండుకు వచ్చి నిలబడ్డాను. ఏంటో యీ జీవితం??

ఎందుకీ చదువులు? దేన్ని వుద్ధరించడానికి?? ఈ ప్రాక్టికల్స్, యీ రికార్డ్ బుక్స్ నాకు జీవితంలో ఎంతవరకు పునరుద్ధరించడం ఉంది? కేవలం ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం, పేరు ప్రతిష్టలుంటే జాతిక ప్రతిష్ట అన్న, మానసికంగా లోకక

అవి గుర్తించినా, నిర్లక్ష్యంగా వీటో చూస్తూ వుండిపోయాను.

'చదువుకునే మీలాంటివాళ్ళే, చదువు కోవాలనుకొనే నాలాంటి వాళ్ళకి సహాయం చేయకపోతే ఏలాగమ్మా! దయచేసి...'

'చాలానేవయ్యా! నీ దొంగమాటలు; నువ్వును. ఈ విధంగా చదువు—చట్టు బండలంటూ గౌరవంగా భిక్షమెత్తుకోవడం యీ రోజుల్లో ముష్టివాళ్ళకికూడ ఒక స్వాగతం అవుతుంది. చదువుకోవాలట. చదివి ఏవర్ని ఉద్ధరిస్తావ్?' నాముందు నిలబడి వున్న ఒక పెద్దమనిషి ఆ కుర్రవాణ్ణి చూస్తూ చీత్యారించారు.

'నిజమే. నేను మాత్రం చదివి ఏవర్ని వుద్ధరించాలి? కొన్నిచేలమంది సంవత్సరానికి పుట్టుకొస్తున్న పోస్టు గ్రాడ్యుయేటుల్లో నేనొకవాణ్ణి. అంతే.'

'అమ్మా!' మళ్ళీ ఆ పిలుపులో అవే అర్థాలు, అవే భావాలు.

'ఏంటి? ఏం కావాలి? నా దగ్గర యిప్పుడేంలేదు' నినుగ్గా పలికింది నాకంతం.

'అలాగనకండమ్మా! రేపే జీతంకట్టాలి. చదువంటే నాకెంతో ఆసక్తమ్మా! ఆ కుర్రవాడు ఏదో మాట్లాడుతున్నప్పుడు. ఇంతలో నిండు గర్బిణిలా, క్రిక్కిరిసిన జనంతో జస్సు వచ్చి నిలబడింది.

బస్సుని చూసిన తొందరలో వాడినూట లేసి విసిరించుకోకుండా, అతిప్రయత్నంపడ జస్సు విక్కేశాను.

నేమ్మదిగా—నునమ్మల్ని త్రోసు కొంటూ ఒక వ్రక్కగా నిలబడడానికి చోటు సంపాదించాను. నేనుకూడ జీతం కట్టడానికి యీరోజే డబ్బు తెచ్చాను. కాని ప్రాక్టికల్ గాడవలోపడి ఆమాటే సురభిపోయాను.

నాక్కూడ రేపే ఆఖరిరోజు జీతం కట్టడానికి. నేను—ఆ ముష్టికుర్రవాడు యిద్దరం జీతం విషయంలో ఒకే పరిస్థితిలో వున్నాం.

వాడిది చదువే—నాది చదువే.

నేను ఆడదాన్ని—వాడు మొగూడూ.

నాది పోస్టు గ్రాడ్యుయేటుకోర్సు—నాడు డిప్.ఎస్.ఎల్.సి కాని—భగవంతుడు అర్థికంగా, సాంఘికంగా మాయద్దరికి కలిగించిన భేదం మాత్రం ఎంత విచిత్రమైనది!!

ఇంతలో ఆలోచించే నేను—వాడడిగిన దేదో ఎందుకిప్పులేకపోయాను?

వాడు కట్టాల్సిన మొత్తం జీతం యిచ్చినా, యీ షణ్ణా త్రంకూడ యిబ్బంది పడల్సిన ఆర్థిక పరిస్థితికారు మది.

అలాంటప్పుడు ఎంతైనా యివ్వడమ్మా అన్న వాడిమాటలకు కనీసం రెండురూపాయలుకూడ ఎందుకిప్పులేకపోయాను.

అవును ఎందుకు—ఎందుకిప్పులేకపోయాను?? అంతటి లోభినా?

కాదు—కాదు— మరి???

అనవసరం అనిపించిందేమో!

ఉహూ, యిక్కడ అనవసరం—అవసరం అన్న వ్రనకై లేదు. నాకివ్వాలని అనిపించలేదు. అంతే. మరే కారణంలేదు. ఎన్నో సార్లు ఎంతోమందికి యిచ్చాను. అలాగే కొంతమందికి కొన్నిసార్లు యివ్వలేదు. అందులో సిద్ధాకడు.

'టికెట్ ప్లీజ్.'

రెండోసారి ఉలిక్కిపడ్డాను.

దిదురుగా కండక్టరు!

'సుస్య చాలా సెన్సిటివ్ నాలూ! పతి చిన్న విషయాన్ని గురించి అందులో ఎలాంటి ప్రయోజనం లేకపోయినా, గంటల తరబడి ఆలోచిస్తావ్. 'ఆల్ చనలు' అన్న నట్టిక్ అంటూ పెట్టే అందులో మొదట నీకే వస్తుంది డాక్టరేట్' అనే సార్వతి మాటలు జ్ఞానకానికి వచ్చి, మెల్లగా నవ్వు కుంటూ, వర్సుకోసరం చేతిలోని పుస్తకాని గుండెలకగ్గిరకు తెచ్చాను.

గుండె గతుక్కుతుంది!!

పిచ్చిగా కండక్టర్ వైపు చూస్తాను:

'నా వర్సు' అప్రయత్నంగా వెలువడింది నా నోటినుండి యీ పొడిమాటలు.

'ఏమయిందమ్మా!' కండక్టరు కొంచెం కంగురుగా పడిగాడు.

'నా వర్సుపోయింది' నీరసంగా, అయోమయంగా అన్నాను.

ఏంటో గంభీరంగా వుంది మనస్సు మెదడు, వర్సులో రెండువందల పైసవుంది ఫీజు. ఏదో పుస్తకాలకి కలిపి.

ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి ఫీజు దానం చేయ

గల స్థితిలోవున్నారో రెండవరూపాయల రూపాయలు పోగొట్టుకుంటే తేలిగ్గా తీసుకొనే ఆర్థికపరిస్థితిమాత్రం మాదికాదని నిశ్చయంగా చెప్పగలను.

'ఏక్కడ వడేశావు? ఏంత డబ్బువుంది?'

ఇలాంటి ప్రశ్నలు బయలుదేరిన బస్సులో.

'ఏక్కే తొందరలో నమయం చూసి; ఆ భిక్షగాడు కొట్టేసి వుంటాడు. వాడి దొంగమాటలు, రాడ్డి చూస్తుంటే నాకు అప్పటినుండే అనుమానంగా వుంది' బస్ స్టాండ్ లోని పెద్ద మనిషి, బస్సులోని విగతా వాళ్ళలో అంటున్నాడు.

పర్సనల్ ని డబ్బు విస్తృతవ్యాప్త కండక్టరు బస్సుని ఒక వ్రక్కగా ఆపుచేయించాడు. ఇంతసేపు అనవసరం—అనవసరం అన్న ఆలోచనే లేక అనేకరకాల గా ఆలోచించిన నేను—యిప్పుడు ఆలోచించాల్సిన అవసరం యేర్పడటప్పటికి, ఏం ఆలోచించాలో, ఏలా ఆలోచించాలా తెలియక—శక్తి లేక న్నట్టుగా నిలబడిపోయాను...

'అమ్మా! అమ్మా!' ఏదో పిలుపు.

ఆ పిలుపులో ఆరటం. ఆశ్రుత!

చిన్నన వెనక్కు తిరిగి బస్సు అద్దంలో నుంచి చూశాను.

బస్ స్టాండులోని కుర్రవాడు! ఒగర్బు కొంటూ వరుగిత్తుకొని వస్తున్నాడు. వాడివేతిలో నా వర్సు!!

గబగబా అందర్నీ త్రోసుకొని; ఒక్క అంగం బస్సు దిగి; వాడి కభిముఖంగా రెండడుగులు వేశాను.

'అమ్మా! మీరు బస్సు విక్కాకాంటే వ్యాఖారి క్రిందరడిపోయింది. మీరు చూసుకోలేదు. నేను పిస్తున్నా విసిరించుకోలేదు. ఇంతలో బస్సుకదిలి వెళ్ళిపోయింది. అందుకని బస్సు వెనుకనే వరిగిత్తుకొంటూ వచ్చాను' ఒక వ్రక్క ఆయానంతో విగత్యం పీలుస్తున్నా— గబగబా ఘాట్టాడేశాడు.

నేమ్మదిగా వర్సు తీసుకొంటూ వాడి కళ్ళలోకి చూశాను.

ఎలాంటి విచారం లేకుండా నా కళ్ళ

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

డిటెక్టివ్ నవలల పోటీ!

ఉత్తమ రచనకి

రు. 1,116 బహుమతి

డిటెక్టివ్ నవల రచయిత (శ్రు)లకి మంచి అవకాశాన్ని. ప్రోత్సాహాన్ని కలిగించడానికి ఈ పోటీ నిర్వహిస్తున్నాము. పోటీలో ఉత్తమ నవలగా ఎన్నికైన రచనకే రు. 1,116 ల బహుమతి యిస్తాము. రచయిత (శ్రు)లందరూ ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని పోటీలో పాల్గొని దీనిని జయప్రదం చేయ్యగలరని ఆశిస్తున్నాము.

నిబంధనలు

1. పోటీ వసతి నవలలు 75 అక్షరాల (ఎక్సర్ ప్లెజ్ నోట్‌బుక్ పేజీకి రెట్టంపు) పేజీలకి మించి ఉండరాదు. కాగితానికి ఒకవైపునే సీలాతో రాయాలి.
2. రచనలు వాస్తవానికి దగ్గరగా ఉండి, తెలుగుదనం నిండి ఉండాలి. స్వంతరచనలు తప్ప అనువాదాలు, అనుసరణలు అయి ఉండకూడదు. ఇంతకుముందు ప్రచురణ అయి ఉండకూడదు.
3. నవల తమ స్వంత రచనను దీనికి అనుసరణకాని, అనువాదం కాని కాదని రచయిత (శ్రు) హామీ రాసి పంపాలి. ఈ హామీలు నవల వ్రాత ప్రతిమీదే రాసి ఉండాలి. హామీలేని రచనలు పోటీకి అంగీకరింపబడవు.
4. నవల వ్రాత ప్రతిమీద, కవరమీద, 'డిటెక్టివ్ నవలపోటీ' అని స్పష్టంగా రాయాలి. రచయిత (శ్రు) పేరు, చిరునామా కూడా వ్రాత ప్రతిమీద స్పష్టంగా రాయాలి.
5. రచనలని 'సంపాదకుడు, ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక, 7, తంజుచెట్టి (ఫ్రీడ్, మదరాసు-13' పంపాలి. వ్యక్తులపేరే పంపరాదు.
6. ఉత్తమ రచనకి సంబంధించిన గుడి నిర్ణయం ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక సంపాదకుడికి. ఈ నిర్ణయాన్ని ఎలాంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపడానికి రీలులేదు. పోటీకి సంబంధించిన ఏ ఏ ఏ యం గురించి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపే అవకాశం లేదు.
7. ఎవరూమీ సొందని నవలల వ్రాత ప్రతిమలని మేమే తప్పి పంపే ఏర్పాటు చేస్తాము. పోటీ వాయిదా యంతో మేము ఎలాంటి బాధ్యతనీ స్వీకరించలేము. రచయిత (శ్రు)లు తమ రచనలతో సాను, తగినన్ని స్టాంపులు అతికించిన స్వంత చిరునామా కల కవర్లని అభివరచనవసరం లేదు.
8. పోటీకి గడువు తేదీ 30-9-1972. ఆ తర్వాత మా కార్యాలయం చేరిన రచనలు పరిశీలించడం జరుగదు.
9. పోటీలో బహుమతి సొందిన డిటెక్టివ్ నవల ప్రచురణ 1973 సం. కాలంలో పంపిణీ చేయబడుతుంది.

ముగింపు తేదీ 30-9-1972

రచయిత (శ్రు)లందరూ మోతో సహకరించి ఈ పోటీని జయప్రదం చేయ్యవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

న గ్గు స త్యం

లోకి చూస్తున్నాడు వాడు.

నిజం - నా చదువెంత గొప్పది?

వాడి సంస్కారమెంత చిన్నది?

అందరి దృష్టిలో సేనోక పోస్టు గ్రాడ్యుయేటుని. కావి- (వేదవంశం దృష్టిలో, ఒక విధంగా నా దృష్టిలో కూడ భారతదేశం లోనే వేలాదిమంది ముష్టివాళ్లలో ఏకైకము. రెండువందలు నా వర్యలో మూలుగు తున్నా, రెండురూపాయలు యివ్వడం అనవసరమనిపించింది వాకు.

చేతిలో రెండుపైసలు లేకపోయినా, రెండువందల్ని నా కవ్వగించడం అత్యవసరంగా భావించాడు వాడు.

బస్సులో ప్రమాణించినంతసేపు నా చదువు, నా పరిస్థితులతో వాణ్ణి కొలిచిన నేను - నిజానికి వాడిముందు నేనెందులో కొరతపడ్డానో స్పష్టంగా యిప్పుడు తెలిసింది. బస్సులో అలస్యానికి కలవరం జరుగుచేరింది.

'వర్షు చొరకడం మీ అదృష్టం. ఇక రండమ్మా!' అనుస్తున్నాడు కండక్టరు.

వాడి చేతిని అంటి అంటున్నట్లు ముట్టుకొని బస్సువైపుకి నడిచాను.

ఉన్నట్టుండి వెనక్కి తిరిగి చూశాను. నేను చేయనివనికి వాడికళ్ళు కాంతిలో మరుస్తున్నాయి.

వర్షు తెచ్చినందుకు ప్రత్యేకంగా యిచ్చి వాడి సంస్కారాన్ని కింబజరచని సంస్కారం వాలో వాణ్ణి చూపి న తర్వాత నా మేల్కొన్నందుకు నా మనస్సు తృప్తిగా మూలిగింది.

వాడి కళ్లలోని కాంతికి అర్థం అనే ఆ అర్థాన్ని అర్థంచేసుకొన్న నేను - పోస్టు గ్రాడ్యుయేటుని ధన్యతల్ని.

బస్సు - అనేకరకాల చిన్నతల్లు చేస్తున్న మనుష్యులని మోస్తూ కదిలింది.

వివ్వడం కూడ జీవితానికి, చదువుకి సంబంధం లేదనే మా లెక్చరర్ మాటలు నా చెవుల్లో గింగురు మంటున్నాయి.

అవును - చదువుకి, సంస్కారానికి నింగికి నేటికీ వ్యస్తం తమారం.

నిజం - ఇవి వ్యసత్యం!!!